

Els esplais als rectors: “Estimeu els joves que us ha tocat acompanyar”

Dill, 21/09/2020 per Catalunya Religió

(Laura Mor –CR) Nous protocols, recerca d'espais adequats i redisseny de grups per evitar contagis de Covid-19. Amb aquest accent particular monitors i monitores ultimen detalls a les portes d'un nou curs d'esplai. Compten amb l'experiència de l'estiu, en què [l'esforç d'adaptació](#) va rebre la gratitud de petits i joves. Ho explica **Xavier Nus** en aquesta entrevista. El president del Moviment de Centres d'Esplai Cristians ([MCECC](#)) parla també del pla estratègic que preparen per al 2021. En els eixos bàsics d'aquest pla, veu la clau de volta per afrontar els reptes del moment actual: la persona, l'esplai i la comunitat. I posa també de relleu com n'és d'important l'acollida i l'acompanyament dels joves a les parròquies.

S'acaba l'estiu i ja queden enrere casals, colònies, rutes... Tot d'activitats fetes en un marc sanitari excepcional. Quina valoració en feu?

En general, la valoració de l'estiu és positiva. El distanciament, una norma que ens havíem marcat socialment, al principi en el lleure dèiem “i tot això com ho farem?” Això va fer que alguns centres d'esplai ho veiessin impossible i es van quedar amb la indignació prèvia. D'altres van fer el canvi i van dir: “ens posem davant de la situació”.

Han estat activitats més breus, de menys dies de durada...

Sí, i activitats també amb menys participants. Hi ha hagut menys rutes i menys campaments, les colònies s'ha mantingut amb formats reduïts i els casals han augmentat. Segons Joventut, en general, [ens hem situat amb dades del 2017](#) quant a número d'activitats.

Els equips de monitors han estat capaços d'organitzar-se i fer aquest gir d'adaptació per no perdre les activitats de lleure. Alguna bona pràctica a destacar?

Jo poso l'èmfasi en la responsabilitat dels educadors de lleure a l'hora d'organitzar les activitats. Pràcticament han sigut els primers agents de lleure educatius que han recuperat el contacte amb els infants. Les escoles van obrir primer amb alguns grups, però va ser força desigual. I just abans de Sant Joan els monitors ja van començar les activitats d'estiu i colònies.

S'ha trencat el tòpic dels joves irresponsables.

Sí, es deia que els joves eren els primers responsables dels contagis... I al final hi ha hagut molts joves que han dedicat el seu temps a fer aquestes activitats educatives amb els infants. Això vol dir dedicar hores a treballar protocols de les activitats, per mantenir aquesta distància física. Hem posat molt èmfasi amb què [ha de ser una distància física, però no social](#). Joves que han animat d'altres infants i joves a tornar-se a relacionar amb els seus companys. Han posat en el quotidià de les activitats la higiene freqüent, la neteja dels espais, la ventilació, al matí ventilar els sacs... Les activitats de lleure són un bon lloc per incorporar aquestes rutines diàries que han vingut per quedar-se en el dia a dia.

Als nens se'ls porta a colònies i campaments perquè s'ho passin bé, en primera instància. L'educació d'hàbits i rutines queda més amagada?

Es va fer la bandera que com que havien perdut uns mesos de classe, les activitats havien de ser educatives. Però ja ho eren! És una de les nostres reivindicacions: fa molts anys que fem activitats de lleure que són educatives. Lògicament les activitats són divertides i s'ho passen bé. En la valoració els monitors deien "realment són agraïts, els nens, però aquest any ho han sigut més i han estat més disposats a fer tota mena d'activitats". Hi havia les ganes de recuperar una certa normalitat.

Què preocupa als espais de cara al nou curs?

Amb la Direcció General de Joventut estem fent reunions per adaptar els protocols d'estiu a les activitats del curs. L'estiu va ser un repte, i ara el repte és veure com ho adaptem als caps de setmana. Coses per les que haurem de vetllar: el tema dels espais per garantir el metre i mig de distància entre participants. Veurem si els espais que tenim són suficients perquè hi pugui venir tothom, o si s'ha de tornar a demanar complementar aquests espais a les administracions o a escoles públiques, per poder fer aquestes activitats.

En el cas dels espais cristians: veurem activitats de dissabte dins de les esglésies?

Jo crec que ens haurem de reinventar i buscar altres espais que siguin possibles. Per tant, ser creatius amb això. De vegades els locals parroquials no són grans espais per fer-ho. Caldrà buscar altres espais per poder mantenir les distàncies. O partir grups: potser s'haurà de fer un grup al matí i un altre a la tarda. En això estan treballant ara monitors i monitores. Acabant de treballar aquests protocols amb Joventut, seguint la línia del que hem anat treballant a l'estiu: higiene freqüent de mans, la distància entre participants, garantir grups estables. A l'estiu van ser grups de convivència de deu infants. Potser no cal fixar-ho amb deu, però sí que siguin estables per poder tenir una traçabilitat: saber quin infant ha estat amb quin infant i amb quin monitor. Potser haurem de fer més sortides per grups i evitar sortides generals.

Hi ha la qüestió de protocols, d'espais... i això fa pensar en la necessitat d'un diàleg amb els agents implicats. Us han tingut en compte i us sentiu escoltats?

Amb la Direcció General de Joventut estem treballant un document que marcarà aquesta pauta general de com han de ser les activitats. Hem anat millorant. Sí que al principi hi van haver [problemes en la gestió](#) d'aquesta informació: entre tots n'hem anat aprenent i ara des del principi se'ns va convocar per parlar dels protocols del curs. Abans de l'estiu es va crear la Taula de la governança, amb entitats i federacions de lleure, patronals del lleure, administracions locals consells d'infants i algú d'ensenyament. Hem demanat que no sigui una cosa puntual, sinó que perduri en el temps, com a coordinació entre agents.

“L'ESPLAI A LA PARRÒQUIA ÉS UNA RELACIÓ DE DOS”

Una coordinació que evita sovint molts conflictes. La premsa, de tant en tant es fa [ressò d'un esplai que es queda sense local](#), fruit d'un desacord amb la parròquia. Quina política adopteu des del MCECC davant d'aquests conflictes? Potser us arriben esbiaixats o massa tard per poder-hi intervenir?

Cada cas és diferent. Però en funció de quan arriba potser és més fàcil aquesta gestió. Moltes vegades aquests problemes neixen d'un conflicte personal: si hi hagut un canvi de rector a la parròquia, o del responsable del centre... Una mala relació personal deriva amb moltes altres coses. No s'hi senten còmodes, no s'acull, i això va portant a que es vagin desvinculant fins que arriba un moment en què potser la parròquia o l'esplai fa el salt dient que no és el seu lloc. Aquests trencaments no són senzills: l'esplai, com a membre de la parròquia o la comunitat, té un entorn al costat que també pot reaccionar per la situació viscuda... Nosaltres com a Moviment ho vivim de forma preocupant. La realitat de l'esplai pot ser propera a les noves fronteres, seria el jardí de la parròquia, on potser hi haurà persones més o menys creients, que ho hagin viscut o treballat, però al final hi ha un seguit d'infants i joves que s'apropen a la parròquia. Per a alguns és aquesta entrada. I fer un trencament d'aquests vol dir allunyar un seguit de joves i famílies d'una comunitat parroquial. És una pèrdua també per aquesta realitat parroquial.

Què cal fer per prevenir aquestes situacions de trencament?

És molt important el fet de ser propers als joves de l'esplai, acompanyar-los. Si la parròquia és una família, l'esplai és el jove de la parròquia. A vegades li costa això de venir a dinar els diumenges amb la resta de la família. És el jove rebotat. Però no esperem que vingui només a dinar, quan ell celebri el festival de final de curs també l'hem d'anar a veure. L'esplai a la parròquia és una relació de dos: no són ells que m'ho posen complicat, perquè em deixen la sala desordenada... Com treballarem aquesta relació més personal? Aquí s'obre un camp de possibilitats per anar avançant plegats.

La crida que feu des del MCECC als rectors i responsables diversos de parròquia és d'aquest camí compartit?

Sí, i que s'estimin els joves que els ha tocat acompanyar. Una de les grans dificultats amb què ens trobem i que treballarem és com acompanyem més aquestes

persones monitores. Moltes vegades la seva comunitat de referència ha dimitit d'això. Falta acompanyament d'aquests joves per part de rectors.

Amb tot, des del moviment sempre heu fet èmfasi en l'àmbit de la fe. De forma especial, els darrers anys, amb la [Nit dels animadors de la fe...](#)

Aquest any hem refet el [pla estratègic per l'any 2021](#). Hi ha un tema transversal que és l'identitari. Però sobretot hi ha tres línies importants: la persona, l'esplai i la comunitat. Ens volem centrar molt en acompanyar les persones. Aquí hi ha la nit dels animadors de la fe, però també es vol anar generant uns "punts de connexió". Són espais mensuals en què en grup revisem com estem vivint, compartim amb els altres i agafem compromisos. Per persones que estan en etapa d'acabar l'esplai, portem dues edicions fetes del [programa Ramon Maria Serchs](#), juntament amb Cristianisme i Justícia, que és un cap de setmana per reflexionar sobre tot el treball educatiu, de veure quins compromisos agafem i tota aquesta part més social. És anar generant espais per treballar-se com a persona. Tant els monitors com els qui són responsables, com els acompanyem. I els que han estat monitors, persones que han estat vinculades i que encara poden ajudar amb algunes coses.

Totes aquestes persones fan esplai.

Sí, l'esplai és el segon eix. L'hem de fer bé. El tercer eix és la comunitat. L'esplai educa vinculat a una comunitat, per tant, fa xarxa amb la seva parròquia, el barri... i ens centrem a treballar aquestes tres línies: la persona que fa esplai i que forma part d'una comunitat.

"ÉS MOLT FÀCIL ESTIMAR ELS QUE SÓN COM NOSALTRES; EL REpte ÉS ESTIMAR TOTHOM!"

Aquests tres eixos del nou pla estratègic són la base perquè un esplai afronti el moment actual? Amb quin accent particular es planteja un esplai cristià el nou curs en context de pandèmia?

Situacions d'aquestes ens fan replantejar-nos algunes coses. De les dificultats en podem treure aprenentatges. Animem a tots els monitors i monitores a tornar a fer aquest pas valent de posar-se al davant d'unes activitats que són molt necessàries pels infants i joves que acompanyem. Això d'alguna manera és responsabilitat de les famílies i de la seva comunitat d'origen. Al final, ens toca viure amb esperança el moment que vivim. I en les activitats i com a part d'una parròquia, aquestes activitats poden ajudar a generar aquesta esperança amb els infants i joves.

Ara farà sis anys que és president del MCECC. Com valora aquest temps?

Sí, des del gener de 2015. Bé! Content de l'experiència. Agraeixo haver tingut la possibilitat d'haver-hi pogut estar. És un [aprenentatge](#) i m'ajuda a relativitzar el fet de veure també la diversitat que hi ha. I també he viscut la impotència en alguns moments d'unes parròquies i d'una Església que de vegades no acollim prou els joves. El que comentàvem dels locals: com deixem perdre de vegades l'oportunitat de fer aquest treball amb els joves. És un dels moments més angoixants que visc com a part d'aquesta Església. De vegades no estimem prou el que tenim al voltant. És molt fàcil estimar els que són com nosaltres, però el repte és estimar tothom!